

1996 ÖSS FELSEFE SORULARI

1. 1500'lü yıllarda Avrupa'da Kilise, Batlamyus'un, dünyanın evrenin merkezinde bulunduğu ve hiç hareket etmeden durduğu görüşünü savunuyor, farklı görüş belirten düşünürleri ölümle cezalandırıyordu. Örneğin Giordano Bruno, Kopernik'in güneş merkezli ve dünyanın hareketine dayalı sistemini savunmuş; Kopernik' ten de ileri gidecek evrenin sonsuz olduğunu, güneş sistemine benzeyen çok sayıda sistem bulunduğunu ileri sürmüş ve bu görüşleri nedeniyle ölüm cezasına çarptırılmıştı.

Bu parçaya dayanarak, Bruno'yla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Çağında egemen olan dogmalara karşı çıkmıştır.
B) Düşüncelerini her ne pahasına olursa olsun savunmuştur.
C) Yeni ve özgün düşünceler ileri sürmüştür.
D) Kendinden önceki bazı görüşlerden yararlanmıştı.
E) Bilimsel bilginin yayılmasına öncülük etmiştir.
2. Filozof, hem eserlerinde hem de yaşantısında önyargılardan uzak durmaya çalışan, içinde yaşadığı çevrenin inançlarını, tutkularını ve alışkanlıklarını sorgulayabilen kişidir.

Bu cümlede filozofun hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Mutlak bilgiye ulaşmaya çalışması
B) Eleştirel olması
C) Düşüncelerinin birbiriyle tutarlı olması
D) Sezgilerinin güçlü olması
E) Çevresini etkilemesi
3. Bilimde gelişme bilim adamları arasındaki işbirliğinin bir sonucu olarak gerçekleşir ve adeta bir bayrak yarışına benzer. Bir bilim adamı başka bir bilim adamının elde ettiği sonuçları eleştirip düzeltilebileceği gibi onlara dayanarak yeni bilgiler de ulaşır. Bu nedenle, örneğin tıp, fizik, psikoloji alanındaki bilgiler bundan elli yıl öncesine göre daha ileridedir.

Bu parçada bilimsel bilginin hangi özelliğinden söz edilmektedir?

- A) Mantık ilkelerine uygun olduğundan
B) Kuramsal temele dayandığından
C) Sistemli ve düzenli olduğundan
D) Nesnel olarak doğrulandığından
E) Birikimli olarak ilerlediğinden

CEVAP ANAHTARI: 1.E 2.B 3.E

1997 FELSEFE SORULARI

1. Bilim adamı, dostlarını kaybetmek, düşmanlarını artırmak istemiyorsa, meslek arkadaşlarını azarlayıp kınayarak kendisine "olumsuz" sıfatını kazandırmaktan sakınmalıdır. Ancak eksik ve temelsiz konular, batıl inançlar karşısında sessiz kalmamak ve onları kabullenmiş görünmekten kaçınmak da mesleğine karşı görevidir. Bilgi yanlışlarını eleştirmek dost kazandırmaya da saygınlığı artırabilir.

Bu parçada, bilim adamlarına hangi konuda öneride bulunmaktadır?

- A) Hoşgörülü davranırken bilimsel ilkelerden fedakârlık etmeme
B) Birlikte çalıştığı kişileri yaratıcı ve başarılı olmaya özendirme
C) Sorunlara akılcı çözümler önerme
D) Mesleğinde yükselmek uğruna başkalarını üzücü yollara başvurmama
E) Diğer bilim adamlarıyla işbirliği yapma
2. Felsefe, insanlar yaşamla ilgili temel gereksinimlerini bir dereceye kadar karşılayıp başka uğraşlar için olanak bulabildiklerinde başlamıştır.

Bu görüşe göre, felsefenin ortaya çıkmasında rol oynayan temel etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özgür düşünce
B) Kültürel Etkileşim
C) Üretim fazlası
D) Nüfus artışı
E) Keşif ve icatlar

3.

- Leonardo Da Vinci dini yasaklara ve yaptırımlara aldırmadan, değişik türden elliye yakın kadavra üzerinde çalışıp yanlış inançları yıkmaya çalıştı. Sonraki bulgular Leonardo'yu haklı çıkardı.
- Galilei, Dünyanın yuvarlak olduğunu ve döndüğünü söylediği için, engizisyon mahkemesi ondan bu sözlerini geri almasını istedi. Bu olay re Dünyayı alıkoymdu.

Bu örnekler, aşağıdaki düşüncelerden hangisini desteklemektedir?

- A) Her yeni bilgi kendinden sonraki bilgilere temel oluşturur.
B) Bilimsel çalışmaları desteklemeyen toplumlar ilerleyemez.
C) Gelişme, eski ve yeni değerlerin kaynaşmasıyla gerçekleşir.
D) Evrensel gerçeklerin ortaya çıkması önlenemez.
E) Bilimsel bilginin günlük yaşama uygulanması zaman alır.

1998 ÖSS FELSEFE SORULARI

1. İlkçağ düşünürlerinden biri olan Xenophanes mitolojiyi eleştirerek şöyle demiştir: "İnsanlar sanıyorlar ki tanrılar da kendileri gibi doğmuşlardır, kendileri gibi giyinirler ve kendileri ile aynı biçimdedirler. Nitekim Habeşler tanrılarını kendileri gibi kara ve yassı burunlu, Trakyalılar ise sarışın ve mavi gözlü olarak düşünürler. Bu düşünceyi biraz daha ileriye götürerek diyebiliriz ki atların, aslanların elleri olup da resim yapabilselerdi, atlar tanrılarını at gibi, aslanlar da aslan gibi çizerlerdi."

Xenophanes bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini eleştirmektedir?

- A) İnsanların, tanrı düşüncesini kendi özellikleriyle sınırlamasını
- B) İnsanların tek bir tanrı ideali üzerinde birleşememesini
- C) Tanrılarının insanüstü güçlerinin olduğunun düşünülmesini
- D) İnsanların ibadet biçimlerinin birbirinden farklı olmasını
- E) Hayvanların, tanrı tasarımının dışında tutulmasını

2.

- Birçok düşünür, Ortaçağ Avrupa'nın üzerine serilmiş bin yıllık karanlık olarak görmüştür. Ancak kimilerine göre de Ortaçağ bir gelişme dönemidir, çünkü bugünkü üniversite sistemi bu dönemde biçimlenmeye başlamıştır.
- Hümanizmin güç kazandığı, birçok bilimsel atılımın yapıldığı, eşsiz sanat eserlerinin yaratıldığı Rönesans döneminde, cadı avı, kiliseye karşı çıkanların yakılması, kanlı din savaşları ve Amerika'nın vahşi bir biçimde ele geçirilmesi gibi olaylar da yaşanmıştır.

Bu iki durum, aşağıdaki görüşlerden hangisini destekleyen birer örnektir?

- A) Tarihin bir dönemindeki gelişmeler, ardından gelen dönemleri de etkiler.
- B) İnsanlık tarihi boyunca, olumlu ve olumsuz gelişmeler bir arada var olmuştur.
- C) İnsanlık geliştikçe insanoğlunun karşılaştığı sorunlar da çeşitlenmiştir.
- D) Genel kabul gören düşüncelere aykırı olan görüşler her zaman eleştirilmiştir.
- E) Tarih dönemleri, o zaman hakim olan düşünceler ışığında değerlendirilmelidir.